

Nr 8

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående inkomstprövningen för hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg inom folkpensioneringen.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 438 i första kammaren av herr *Lundström m. fl.* samt nr 527 i andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.*

I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts,

»A) att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av gällande lag om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension m. m., att gälla fr. o. m. den 1 juli 1964,

1. att avdragsfaktorn vid beräkning av inkomstprövat hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg för folkpensionärer skall vara en tredjedel av det belopp som sidoinkomst (extrainkomst vid sidan av folkpension) överstiger 1 200 kronor för gift pensionär och 1 700 kronor för annan pensionär och att således den nuvarande skärpningen av avdraget till 2/3 — vid sidoinkomster överstigande 1 700 kronor, respektive 2 400 kronor — avskaffas,

2. att de avdragsfria förmögenhetsbelopp som tillämpas vid behovsprövningen av folkpensionsförmåner höjes från nuvarande 15 000 kronor för gift pensionsberättigad (30 000 kronor för två makar som båda har folkpension) och 20 000 kronor för ensamstående pensionär till 20 000 kronor för gift pensionär (40 000 kronor för två makar) och 30 000 kronor för ensamstående pensionär, samt

B) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.»

Beträffande de skäl motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II:527.

Gällande rätt

Vissa förmåner inom folkpensioneringen, såsom hustrutilläggen och de kommunala bostadstilläggen är föremål för inkomstprövning. Inkomstprövningen innebär för ogift pensionsberättigad, att pensionsförmånerna minskas med en tredjedel av den del av årsinkomsten som ligger mellan 1 700

och 2 400 kr. och med två tredjedelar av inkomsten däröver. För gift pensionsberättigad gäller i stället gränobeloppen 1 200 och 1 700 kr. Förmögenhet, som för ogift överstiger 20 000 kr. och för gift 15 000 kr., medför vid beräkningen av årsinkomsten höjning av denna med 10 procent av vad förmögenheten överstiger nämnda belopp. Vidare stadgas, att det inkomst-avdrag som föranledes av inkomstprövningen sker först å det kommunala bostadstillägget och därefter å eventuell ytterligare inkomstprövad förmån.

Historik

Från den 1 januari 1954 gällde, att inkomstbelopp, som ej översteg för ensamstående person 1 000 kr. samt för envar av makar 750 kr. (för makar sammanlagt 1 500 kr.) ej föranledde minskning av de inkomstprövade pensionsförmånerna. Översteg inkomsten 1 000 kr. för ensamstående, minskades pensionsförmånerna med en tredjedel av inkomst, som låg mellan 1 000 och 1 400 kr., och med två tredjedelar av inkomst utöver 1 400 kr. Översteg inkomsten 750 kr. för gift, minskades pensionen med en tredjedel av inkomst, som låg mellan 750 och 1 050 kr., och med två tredjedelar av inkomst utöver 1 050 kr.

Från den 1 juli 1957 gällde för innehavare av förmögenhet särskilda regler, de s. k. skärpningsreglerna. De innebar att förmögenhetens beräknade avkastning ökades med 20 procent av det belopp, varmed förmögenheten översteg för gift 15 000 kr. (för makar sammanlagt 30 000 kr.) och för annan pensionsberättigad 20 000 kr.

I anslutning till *proposition nr 75 till 1960 års riksdag*, vilken proposition bl. a. upptog förslag om förbättrade änkepensioner, väcktes i riksdagen åtskilliga motioner i inkomstprövningsfrågan. Rörande vad som därvid förekom må här hänvisas till följande sammanfattning och uttalande i *andra lagutskottets utlåtande nr 20*.

I motionerna I:575 och II:713, motionerna I:576 och II:719 samt motionen II:711 framställdes yrkande om mindre restriktiva regler vid inkomstprövningen. I de fyra förstnämnda motionerna framhölls särskilt de s. k. skärpningsreglerna, dvs. reglerna om att viss del av förmögenheten skulle anses som inkomst, såsom hårda. Den medför, hette det, att en ensam skuldfri pensionär, som äger ett till 40 000 kr. taxerat egnahem, får sina pensionsförmåner reducerade med cirka 2 000 kr. Är egnahemmet taxerat till 50 000 kr., upphör förmånerna helt. I motionerna I:575 och II:713 begärdes skyndsamt utredning i ämnet. Motionerna I:576 och II:719 innehöll förslag om en omedelbar höjning av gränobeloppen med 1 000 kr. I motionen II:711 hemställdes om en översyn av reglerna för inkomstprövningen. Denna översyn borde, enligt vad som framgick av motionen, avse endast änkepensionerna,

vilka enligt motionärerna fortfarande borde vara inkomstprövade. I motionen begärdes vidare förslag i ämnet till nästa års riksdag.

Andra lagutskottet yttrade bl. a.:

»Såsom utskottet framhållit vid behandlingen av frågan om slopande av inkomstprövningen inom änkepensioneringen medför inkomstprövningen vissa ogynnsamma verkningar. Den föreslagna övergången till icke inkomstprövade änkepensioner för dem som blir änkor efter den 1 juli 1960 kan medföra stora skillnader i pensionsförmånerna för olika änkor. En uppmjukning av reglerna för inkomstprövningen skulle otvivelaktigt i båda fallen verka mildrande. På grund härav anser utskottet det motiverat att reglerna om inkomstprövning blir föremål för översyn. Denna synes lämpligen kunna ske inom 1958 års socialförsäkringskommitté.»

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag. Kungl. Maj:t uppdrog den 5 maj 1960 åt 1958 års socialförsäkringskommitté att överse reglerna om inkomstprövningen inom folkpensioneringen.

Socialförsäkringskommittén avgav år 1961 sitt *betänkande* Förtidspensionering och sjukpenning m. m. (SOU 1961: 29). Hustrutilläggen och de kommunala bostadstilläggen skulle enligt kommitténs förslag alltjämt vara underkastade i n k o m s t p r ö v n i n g. Vid bifall till kommitténs förslag kom inkomstprövningen i övrigt att bibehållas allenast beträffande änkepension till kvinnor som blivit änkor före den 1 juli 1960. Den omständigheten att inkomstprövningen i fortsättningen begränsades till de nyssnämnda förmånerna kunde, yttrade kommittén, måhända ge fog för uppfattningen att frågan om inkomstprövningen numera var av mindre vikt. Kommittén konstaterade emellertid att, även om antalet inkomstprövade förmånsslag blev ringa, så kunde dock ett mycket stort antal personer beräknas komma att uppbära sådana förmåner. Enbart antalet kommunala bostadstillägg beräknades sålunda till omkring 600 000 vid tiden för reformernas genomförande.

Beträffande inkomstprövningens utformning framhöll kommittén att, om avdragsreglerna skulle uppmjukas, följden blev att flera personer erhöll inkomstprövade förmåner och att dessa förmåner i många fall kom att utgå med större belopp. Kommittén ifrågasatte, huruvida det var erforderligt att öka de inkomstprövade förmånernas omfattning i ett läge, då folkpensionernas standard successivt förbättrades och allmän tilläggspension kom att utges utöver folkpensionen. En uppmjukning av inkomstprövningsreglerna skulle motarbeta önskemålet att i möjlig mån inskränka inkomstprövningen inom pensionssystemet och gynnade vidare endast pensionärer, som hade så stora inkomster att dessa enligt de nu gällande reglerna verkade reducerande på de ifrågavarande pensionsförmånerna. Beträffande synpunkten att pensionärernas arbetsvilja hämmades genom inkomst-

prövningen framhöll kommittén, att stränga avdragsregler minskade bredden av det inkomstskikt, inom vilket ökad inkomst till följd av avdragsreglerna ledde till minskad pension. Vid en uppmjukning av avdragsreglerna blev denna verkan av en inkomstökning märkbar för flera, och effekten av uppmjukningen kunde alltså i vissa fall bli den motsatta mot att stimulera till arbetsinsatser.

Kommittén utgick från att allmän tilläggspension liksom tjänstepension skulle anses utgöra inkomst vid tillämpning av avdragsreglerna. I den mån tilläggspension utgick kom den sålunda att helt eller delvis ta i anspråk det s. k. avdragsfria beloppet. Skulle i dylika fall utformningen av avdragsreglerna medföra någon stimulerande effekt på arbetsviljan, måste reglerna uppenbarligen mildras i mycket hög grad, vilket skulle få till resultat att även personer, som hade så stor icke inkomstprövad pension, att de rimligen inte behövde inkomstprövade förmåner, skulle komma att få sådana förmåner. Kommittén framhöll vidare, att varje uppmjukning ledde till en ökning av folkpensionskostnaderna för såväl staten som kommunerna. Kommittén fann de angivna skälen mot en uppmjukning av avdragsreglerna så vägande, att en generell ändring inte borde komma i fråga annat än i ett avseende.

Härvid åsyftade kommittén de s. k. skärpningsreglerna, vilka innebar att vid uppskattningen av förmögenhets avkastning denna skulle ökas med 20 procent av det belopp, varmed förmögenheten översteg för gift pensionsberättigad 15 000 kr. (för makar tillsammans 30 000 kr.) och för annan pensionsberättigad 20 000 kr. Kommittén anförde, att den höga skärpningsprocenten otvivelaktigt verkade hårt, något som särskilt framträdde om taxeringsvärdena på egnahemsfastigheter skulle höjas mera avsevärt. På grund härav föreslog kommittén, att skärpningsprocenten sänktes från 20 till 10.

I Kungl. Maj:ts *proposition nr 90 år 1962* med förslag till lag om allmän försäkring, m. m., anförde *föredragande departementschefen, stasrådet Nilsson*:

»Efter slopandet av inkomstprövningen beträffande förtidspensionerna kommer de förmåner inom folkpensionssystemet, som alltjämt är underkastade i n k o m s t p r ö v n i n g, att utgöras av hustrutillägg och kommunala bostadstillägg samt änkepensioner i anledning av dödsfall före den 1 juli 1960.

Endast ett ringa antal förmånsslag blir således i fortsättningen beroende av inkomstprövning. Som kommittén mycket riktigt framhåller betyder detta dock inte, att inkomstprövningen numera skulle ha ringa betydelse. Antalet pensionärer med kommunalt bostadstillägg och hustrutillägg är nämligen mycket stort. En uppmjukning av inkomstprövningsreglerna skul-

le leda till att detta antal stiger ytterligare och att de inkomstprövade förmånernas belopp ökar. Härigenom skulle uppkomma en avsevärd kostnadsökning för såväl staten som kommunerna, och det är att märka att uppmjukningen inte skulle medföra någon förbättring av standarden för pensionärer med ringa eller ingen inkomst. Vad kommittén anfört mot en mera vittgående uppmjukning av inkomstprövningen i fråga om hustrutillägg och kommunala bostadstillägg har lämnats utan erinran vid remissbehandlingen. Jag vill heller inte förorda ändring i inkomstprövningsreglerna annat än i avseende på den s. k. skärpningsprocenten vid innehav av förmögenhet. Jag föreslår i likhet med kommittén, att detta procenttal sänks från nuvarande 20 till 10.»

Propositionen behandlades av *andra lagutskottet*, som i sitt *utlåtande nr 27 år 1962* anförde bl. a.:

»Såsom ingående utvecklats av socialförsäkringskommittén skulle en uppmjukning av reglerna för inkomstprövningen gynna endast de pensionärer som har inkomster av sådan storlek att dessa nu verkar reducerande på ifrågavarande förmåner. Därmed skulle grupper, som nu inte kan erhålla inkomstprövade förmåner, bli berättigade till sådana förmåner. En sådan utveckling skulle stå i strid med senare års reformarbete på pensioneringens område, vilket syftat till att avveckla inkomstprövningen. Det må understrykas, att en uppmjukning av reglerna för inkomstprövningen inte skulle medföra någon förbättring i förmåner för pensionärer med mycket små inkomster.»

Genom lag den 25 maj 1962 om allmän försäkring ändrades den s. k. skärpningsprocenten från 20 till 10 procent.

I Kungl. Maj:ts *proposition nr 12 år 1963* föreslogs ändring i lagreglerna om inkomstprövning av folkpensionsförmåner. Inkomstprövningen skulle mildras, så att hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg minskades med en tredjedel av årsinkomsten i vad den översteg för den som är gift 1 200 kr. och för annan 1 700 kr. och med ytterligare en tredjedel av inkomsten i vad den översteg för den som är gift 1 700 kr. och för annan 2 400 kr.

I *motionerna I:566* och *II:693* vid 1963 års riksdag yrkades, att den skärpning av avdragsfaktorn till två tredjedelar av sidoinkomsten, som i propositionen föreslogs skola bibehållas och såvitt angick hustrutillägg och kommunala bostadstillägg komma i tillämpning vid sidoinkomster överstigande 1 700 kr. respektive 2 400 kr., avskaffades. Motionärerna motiverade sitt yrkande med att den samlade marginalbelastningen av inkomstskatt och mistad inkomstprövad förmån med de föreslagna reglerna i vissa inkomstskikt kunde bli så stor att den kunde antagas motverka många pensionärs vilja att skaffa sig extraförtjänster.

Andra lagutskottet yttrade i utlåtande nr 3 år 1963 i anledning av sistnämnda proposition och motioner bl. a.:

»De konsekvenser av inkomstprövningsreglerna som motionärerna sålunda påpekat är givetvis inte helt tillfredsställande. Emellertid måste understrykas, att en inkomstprövning med nödvändighet måste medföra att i något inkomstskikt marginalbelastningen blir jämförelsevis stor. Det bör också framhållas att de inkomstprövade förmåner, varom här är fråga, d. v. s. hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg, tillkommit med tanke på de mest behövande grupperna, d. v. s. sådana folkpensionärer som icke har några inkomster alls utöver folkpensionen eller jämförelsevis begränsade sidoinkomster. För sådana folkpensionärer innebär propositionens förslag en väsentlig förbättring i förhållande till vad som nu gäller. På grund av dessa omständigheter samt med hänsyn till att motionärernas förslag innebär en avsevärd ökning av inte minst kommunernas kostnader finner sig utskottet icke kunna biträda motionsyrkandet.»

I motionerna I:565 och II:692 samt I:566 och II:693 vid 1963 års riksdag hemställdes, att de avdragsfria förmögenhetsbeloppen skulle höjas. I det förstnämnda motionsparet föreslogs att beloppen skulle fastställas till 30 000 kr. för den som är gift och 40 000 kr. för annan pensionär. I det sistnämnda motionsparet föreslogs beloppen 20 000 kr. respektive 30 000 kr.

Andra lagutskottet yttrade i samma utlåtande i anledning av sistnämnda motioner bl. a.:

»De avdragsfria belopp som nu gäller fastställdes 1957. Samtidigt höjdes den procentsats, varmed förmögenhetens avkastning skall höjas, från 10 till 20 procent. I samband med antagandet av lagen om allmän försäkring under fjolårets riksdag sänktes procentsatsen till 10 procent. Denna sänkning, som innebar en betydelsefull uppmjukning av reglerna om förmögenhets inverkan vid inkomstprövningen, har varit i tillämpning från och med ingången av år 1963. Utskottet är icke berett att nu förorda en ytterligare uppmjukning av reglerna och kan därför icke biträda motionsyrkandena.»

Utskottet

Hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension minskas med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst i vad den överstiger för den som är gift 1 200 kr. och för annan 1 700 kr. samt med ytterligare en tredjedel av inkomsten i vad den överstiger för den som är gift 1 700 kr. och för annan 2 400 kr. Vid inkomstprövningen gäller att avkastningen av förmögenhet höjes med tio procent av det belopp varmed förmögenheten överstiger för den som är gift 15 000 kr. och för annan pensionär 20 000 kr.

I förevarande motioner har yrkats, att den skärpning av avdragsfaktorn till två tredjedelar av sidoinkomsten, som föreligger vid sidoinkomster överstigande 1 700 kr. respektive 2 400 kr., avskaffas. Motionärerna har motiveerat sitt yrkande med att den samlade marginalbelastningen av inkomstskatt och mistad inkomstprövad förmån i vissa inkomstskikt kan bli så stor, att den kan antagas motverka många pensionärens vilja att skaffa sig extraförtjänster. Vidare har i motionerna yrkats, att de avdragsfria förmögenhetsbeloppen skall höjas. Det föreslås att beloppen skall fastställas till 20 000 kr. för den som är gift och 30 000 kr. för annan pensionär.

Frågan om avskaffande av skärpningen av avdragsfaktorn till två tredjedelar behandlades av andra lagutskottet under år 1963 i anledning av motioner i anslutning till proposition om höjning av sidoinkomstbeloppet för den som är gift från 750 respektive 1 050 kr. till 1 200 respektive 1 700 kr. och för annan från 1 000 respektive 1 400 kr. till 1 700 respektive 2 400 kr. Motionärerna hade vid detta tillfälle samma motivering för sitt yrkande som förekommer i nu aktuella motioner. Utskottet anförde vid detta tillfälle i sitt av riksdagen godkända utlåtande, att de konsekvenser av inkomstprövningsreglerna som motionärerna sålunda påpekat givetvis inte var helt tillfredsställande. Emellertid underströks, att en inkomstprövning med nödvändighet medförde att i något inkomstskikt marginalbelastningen blev jämförelsevis stor. Det framhölls också att hustrutilläggen och de kommunala bostadstilläggen tillkommit med tanke på de mest behövande grupperna, d. v. s. sådana folkpensionärer som icke hade några inkomster alls utöver folkpensionen eller jämförelsevis begränsade sidoinkomster. För sådana folkpensionärer innebar propositionens förslag en väsentlig förbättring i förhållande till vad som tidigare gällde. På grund av dessa omständigheter samt med hänsyn till att motionärernas förslag innebar en avsevärd ökning av inte minst kommunernas kostnader fann sig utskottet icke kunna biträda motionsyrkandet.

Enligt utskottets mening föreligger icke skäl till ändrat ställningstagande, såvitt angår frågan om avskaffande av skärpningen av avdragsfaktorn till två tredjedelar.

Vad gäller frågan om höjning av de avdragsfria förmögenhetsbeloppen var motioner med samma innebörd föremål för riksdagens bedömning år 1963. Andra lagutskottet anförde då i sitt av riksdagen godkända utlåtande, att procentsatsen, i samband med antagande av lagen om allmän försäkring, sänktes från 20 till 10 procent. Denna sänkning, som innebar en betydelsefull uppmjukning av reglerna om förmögenhets inverkan vid inkomstprövningen, hade varit i tillämpning från och med ingången av år 1963. Utskottet var icke berett att då förorda en ytterligare uppmjukning av reglerna och kunde därför icke biträda motionsyrkandena.

Ej heller i denna del föreligger enligt utskottets mening skäl till ändrat ställningstagande.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att förevarande motioner, I:438 och II:527, såvitt avser avskaffande av skärpningen av avdragsfaktorn till två tredjedelar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

B. att förevarande motioner, I:438 och II:527, såvitt avser höjning av de avdragsfria förmögenhetsbeloppen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 20 februari 1964

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herr Axel Svensson, fru Carlqvist, fru Hamrin-Thorell*, herr Lars Larsson, fru Nilsson*, herrar Hübinette, Erik Filip Petersson* och fru Olsson*;

från a n d r a kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Lundberg, Odhe*, Bengtsson i Varberg, fröken Sandell, herr Wiklund, fru Gunne och herr Gustavsson i Alvesta*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer

I. vid utskottets hemställan under A.

av fru *Hamrin-Thorell*, herr *Erik Filip Petersson*, fru *Olsson*, herrar *Anderson* i Sundsvall, *Wiklund* och *Gustavsson* i Alvesta, vilka ansett,

a) att det stycke i utskottets yttrande å s. 7 som börjar med orden »Enligt utskottets mening» och slutar med orden »till två tredjedelar» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Trots de i fjol beslutade ändringarna i reglerna om inkomstprövning för hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg, ger dessa regler i vissa inkomstlägen upphov till en mycket hård marginalbelastning. Som framgår av motionen reduceras förmånerna kraftigt för ensam pensionär redan vid en extrainkomst av 2 400 kr.

Visserligen har de inkomstprövade förmåner, som det här gäller, tillkommit i avsikt att stödja de mest behövande grupperna — de med inga eller med endast begränsade extrainkomster — men gällande reduktionsregler träffar kännbart även pensionärer i låga inkomstskikt. Det är också av många skäl värdefullt att inte pensionärernas motiv att söka sig någon extrasysselsättning motverkas. Ett slopande av den skärpning, som avdragsfaktorn två tredjedelar utgör, skulle medföra en väsentlig minskning av marginalbelastningen.

Det administrativa förfarandet skulle i jämförelse med nuvarande dessutom underlättas vid reduktion med en tredjedel över hela linjen för sidosinkomst överstigande 1 700 kr. för ensam pensionär, respektive 1 200 kr. för gift pensionär. Då kostnaderna för denna reform torde vara tämligen begränsade vill utskottet tillstyrka motionärernas förslag.»

b) att utskottet under A. bort hemställa,

»att riksdagen, med bifall till förevarande motioner, I:438 och II:527, såvitt avser avskaffande av skärpningen av avdragsfaktorn till två tredjedelar, måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 25 maj 1962 (nr 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension.

Härigenom förordnas, att 4 § lagen den 25 maj 1962 om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg minskas med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst i vad den må överstiga för den som är gift ettusentvåhundra kronor och för annan ettusensjuhundra kronor samt med ytterligare en tredjedel av årsinkomsten i vad den må överstiga för den som är gift ettusensjuhundra kronor och för annan tvåtusentyrahundra kronor.

Hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg minskas med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst i vad den må överstiga för den som är gift ettusentvåhundra kronor och för annan ettusensjuhundra kronor.

Minskning skall, — — — — — å hustrutillägget.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1964.

Det åligger riksförsäkringsverket att omräkna utgående hustrutillägg och kommunala bostadstillägg i enlighet med bestämmelserna i denna lag.»

II. vid utskottets hemställan under B.

av fru *Hamrin-Thorell*, herrar *Hübinette*, *Erik Filip Petersson*, fru *Olsson*, herrar *Anderson* i Sundsvall, *Wiklund*, fru *Gunne* och herr *Gustavsson* i Alvesta, vilka ansett,

a) att det stycke i utskottets yttrande å s. 8 som börjar med orden »Ej heller i» och slutar med orden »till ändrat ställningstagande» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Avsikten med skärpningsreglerna är att förhindra att pensionärer med relativt goda förmögenhetsförhållanden kommer i åtnjutande av de inkomstprövade förmånerna. Reglerna leder emellertid, som påpekats i motionen, i vissa fall till obilliga resultat. En pensionär, som har sina tillgångar helt nedlagda i ett eget hem eller mindre jordbruksfastighet — taxerad till exempelvis 50 000 kr. — blir på grund av skärpningsregeln åsatt en inkomst av 3 000 kr. om han eller hon är ensamstående (2 000 kr. för makar). Vid beräkning av sidoinkomster inräknas också värdet av naturaförmåner, inklusive bostadsförmån. Trots att en pensionär helt saknar annan kontant inkomst än folkpensionen, kan hans möjlighet att erhålla inkomstprövat tillägg härigenom bli uteslutna eller starkt reducerade.

Sedan 1957, då nu gällande avdragsfria belopp fastställdes, har den allmänna prisnivån stigit med 22 procent. Detta motiverar en höjning av de avdragsfria beloppen. Ny fastighetstaxering är avsedd att ske år 1965. Då den senaste taxeringen ägde rum år 1957, torde det vara realistiskt att förut-sätta en uppräkningsvärderna i övervägande antalet fall. Som påpekas av motionärerna kommer då, utan att förmögenheten undergått någon reell förändring, pensionsförmånerna i många enskilda fall att gå förlorade eller att reduceras.

Detta i förening med ovannämnda förhållande finner utskottet utgöra motiv för tillstyrkande av motionärernas förslag.»

b) att utskottet under B. bort hemställa,

»att riksdagen, med bifall till förevarande motioner, I:438 och II:527, såvitt avser höjning av de avdragsfria förmögenhetsbeloppen, måtte för sin del antaga följande förslag, nämligen

1.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 5 § lagen den 25 maj 1962 (nr 392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension.

Härigenom förordnas, att 5 § lagen den 25 maj 1962 om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

5 §.

Med årsinkomst — — — — — att utgiva.

Vid uppskattning av förmögens avkastning skall denna höjas med tio procent av det belopp, varmed förmögenheten må överstiga för den som är gift *femtontusen* kronor och för annan *tjugotusen* kronor.

Vid uppskattning av förmögens avkastning skall denna höjas med tio procent av det belopp, varmed förmögenheten må överstiga för den som är gift *tjugotusen* kronor och för annan *trettiotusen* kronor.

Värdet av — — — — — av Konungen.

I fråga om — — — — — sammanlagda förmögenhet.

Årsinkomst avrundas — — — — — tiotal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1964.

Det åligger riksförsäkringsverket att omräkna utgående hustrutillägg och kommunala bostadstillägg i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

2.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 16 § lagen den 25 maj 1962 (nr 382) angående införande av lagen om allmän försäkring.

Härigenom förordnas, att 16 § lagen den 25 maj 1962 angående införande av lagen om allmän försäkring skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

16 §.

Bestämmelserna i — — — skall ock procenttalet 20 utbytas mot 10.

Bestämmelserna i — — — skall ock *dels* procenttalet 20 utbytas mot 10, *dels* beloppen 15 000 kronor respektive 20 000 kronor utbytas mot 20 000 kronor respektive 30 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1964.

Det åligger riks försäkringsverket att omräkna utgående pensioner i enlighet med bestämmelserna i denna lag.»

Särskilt yttrande

av herr *Hübinette* och fru *Gunne*, vilka anfört följande:

»På grund av gällande bestämmelser kan redan en liten extra förtjänst, som en folkpensionär förvärfvar, drabbas av så stora avbränningar, att en väsentlig del av denna merinkomst försvinner. Detta förhållande motverkar enligt vår uppfattning många pensionärers vilja att skaffa sig extra förtjänster. I likhet med motionärerna finner vi det angeläget att folkpensionärerna stimuleras till arbetsinsatser men har — såsom redovisas i annat sammanhang — valt en annan lösning. Enligt vår mening gagnar man folkpensionärerna bäst genom att medgiva dem en extra, av inkomsten oberoende ortsavdragsförhöjning.»